

Autoreferat

(1) Imię i Nazwisko: Małgorzata Cackowska

(2) Posiadane dyplomy, stopnie naukowe/ artystyczne – z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

3 czerwiec 1993r. - obrona pracy magisterskiej pt. *Funkcje założone i rzeczywiste szkół niepaństwowych w małym i dużym mieście*, promotor: dr hab. Aleksander Nalaskowski, Instytut Pedagogiki Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (2 specjalności: nauczanie początkowe, pedagogika szkolna z animacją pedagogiczną).

16 listopada 1999r. - uzyskanie stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych nadany uchwałą Rady Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu; rozprawa doktorska pt. *Motywacja osiągnięć nauczycieli jako korelat jakości pracy szkoły* pod kierunkiem prof. dr hab. Aleksandra Nalaskowskiego, recenzenci: prof. dr hab. Maria Dudzikowa (UAM w Poznaniu i prof. dr hab. Zbigniew Kwieciński UMK w Toruniu).

(3) Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych.

1.10.1992 – 30.06.1994 — Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Humanistyczny, Instytut Pedagogiki, Zakład Animacji Pedagogicznej pod kierownictwem dr hab. Aleksandra Nalaskowskiego stanowisko: asystent stażysta

1.10. 1994 – 30.09.2000 – Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Humanistyczny, Instytut Pedagogiki, Zakład Animacji Pedagogicznej (potem Zakład Teorii Szkoły) pod kierownictwem prof. dr hab. Aleksandra Nalaskowskiego; stanowisko: asystent

1.10.2000 - 30.09.2001 — Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Humanistyczny, Instytut Pedagogiki, Zakład Teorii Szkoły pod kierownictwem prof. dr hab. Aleksandra Nalaskowskiego; stanowisko: adiunkt

1.10.2001 – obecnie – Uniwersytet Gdański, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Pedagogiki, Zakład Metodologii, potem Zakład Filozofii Wychowania i Studiów Kulturowych pod kierownictwem prof. dr hab. Tomasza Szudlarka; stanowisko: adiunkt

(4) Wskazanie osiągnięcia naukowego wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zm.).

Przedstawiany w Autoreferacie dorobek składa się z kilku obszarów tematycznych, które zorganizowały moją naukową biografię i zainteresowania oraz ukształtowały mój podoktorski profil akademicki. **Pierwszy, najważniejszy z punktu widzenia procesu awansowego, na podstawie którego ubiegam się o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego to obszar dotyczący społecznego, kulturowego i edukacyjnego znaczenia książki obrazkowej**, stanowiący też swego rodzaju mój całościowy projekt. Opis osiągnięcia i wykaz publikacji z tego zakresu przedstawione poniżej są oznaczone literą A. Pozostałe moje osiągnięcia naukowo-badawcze prezentuję w punkcie 5 B-E i podsumowaniu. Znajduje się tam opis drugiego ważnego **osiągnięcia, związanego z edukacją mobilną, kulturą cyfrową i ukazywaniem potencjału edukacyjnego nowych technologii** (będącego jeszcze w fazie emergentnej), który łączy się z pierwszym przez pole treściowe (o podobnym książce znaczeniu) oraz zasięg (głównie dotyczy dzieci i dorosłych pośredników). Publikacje odnoszące się do tej tematyki oznaczono literą B. Trzecie osiągnięcie i obszar moich zainteresowań, czasowo, ale i tematycznie odległy, bo związany z **międzynarodowym projektem badań nad funkcjonowaniem uniwersytetu we współczesnym świecie, w szczególności relacji przechodzenia ludzi ze świata wyższej edukacji do świata pracy** (publikacje sygnowane literą C) stanowi dla mnie niezmiernie ważny okres uczenia się **metodologii jakościowej (fenomenografii i krytycznej analizy dyskursu)**, dającej podstawę dla **późniejszego myślenia o edukacji, jej badania i krytycznej nad nią refleksji**. Pozostałe obszary, których publikacje oznaczono literami D i F, stanowią dopełnienie moich naukowych zainteresowań, ukazując ich szersze spektrum.

Wszystkie tematy łączy przyświecająca mi w naukowej drodze **idea współpracy z osobami z własnego i szeroko pojętego zewnętrznego środowiska**, dająca możliwość wymiany myśli, doświadczenia, uczenia się, organizacji i prowadzenia projektów naukowych i dydaktycznych, interdyscyplinarnego rozpoznawania zjawisk, możliwości ich opisywania i wpływania na edukacyjną i społeczną zmianę.

(A) Tytuł osiągnięcia: Społeczno-kulturowe i edukacyjne znaczenie książki obrazkowej dla dzieci – jednotematyczny cykl publikacji.

Omówienie celu naukowego, osiągniętych wyników oraz ewentualnego wykorzystania.

Zagadnienie książki obrazkowej dla dzieci jest tak szerokie jak problematyka dzieciństwa, stąd studia nad nim muszą mieć z gruntu interdyscyplinarny charakter. Książka obrazkowa (ang. picturebook), będąca wielowymiarowym medium kulturowym jest aktualnie dynamicznie rozwijającą się wieloadresową formą artystyczną o wysokim stopniu transgresyjności, co sprawia, że stała się tematem różnorodnych dyskusji i wieloperspektywicznych badań na świecie. Zainteresowanie książką obrazkową w krajach zachodnich w ostatnich dziesięcioleciach ma miejsce zarówno w społeczeństwie, jak i w polu naukowej refleksji z nią związanej.

Ostatnie kilkanaście lat mojej pracy naukowej mogę określić jako zaangażowaną pracę i współpracę na rzecz tworzenia w Polsce interdyscyplinarnego środowiska akademickiego skupionego wokół badań nad książką obrazkową. W przedstawionych do oceny kolejno prezentowanych publikacjach składających się na osiągnięcie moja uwaga skupiona jest na społecznym, kulturowym i edukacyjnym znaczeniu książki obrazkowej. Jednak te najbardziej pedagogiczne wątki rozwijane przeze mnie w badaniach i analizach są przede wszystkim efektem moich starań nad uobecnieniem i ukazaniem ważności światowych, historycznych i aktualnych, teoretycznych i praktycznych zagadnień książki obrazkowej dla dzieci w polskim dyskursie naukowym, a także dążenia do celu przybliżenia dorobku polskich twórców książek obrazkowych i refleksji nad nimi międzynarodowemu audytorium naukowemu. Wskazuję to jako mój wkład w rozwój dyscypliny, szczególnie, że gdy podejmowałam zainteresowanie problematyką książki obrazkowej dla dzieci w Polsce – wiedza o niej prawie nie istniała, tak jak nikłe było zainteresowanie polską książką światowych badaczy. Jednocześnie – ze względu na społeczne znaczenie książki dla dzieci – nieodłączną i konieczną część mojej pracy naukowej związałam z upowszechnianiem badań na rzecz zwiększania w społecznej świadomości edukacyjnej roli książki obrazkowej, co stanowi aplikacyjny wymiar moich badań.

W tekstach podejmowanych od ponad dziesięciu lat [*Książka obrazkowa dla dzieci* (A 36), w haśle encyklopedycznym *Książka obrazkowa* (A 33)], w polemice z Jerzym Szyłakiem (A 9) rozwiniętych najpełniej w publikacji z 2017r. *Współczesna książka obrazkowa – pojęcie, typologia, badania, teorie, konteksty, dyskursy* (A 32) przedstawiłam definicje książki obrazkowej, jej typologię, miejsce książki obrazkowej w szerokim, światowym kontekście badań naukowych, tematów i obszarów badawczych oraz najbardziej aktualne teorie przyczyniające się do rozwoju tego gatunku sztuki (głównie dla dzieci). Intencja ukazania znaczenia książki obrazkowej podyktowana była niezwykle skromnym polem zastanym przeze mnie w momencie podjęcia tematu. Tekst ten otwiera interdyscyplinarny projekt związany z szeroką analizą pola książki obrazkowej we współredagowanej naukowo (wraz z Hanną Dymel-Trzebiatowską i Jerzym Szyłakiem) monografii *Książka obrazkowa. Wprowadzenie* (A 31). Omówiłam tam problemy związane z badaniem książek obrazkowych przez czołowych światowych uczonych w tej dziedzinie: m.in. Marię Nikolajewą i Carole Scott, Perrego Nodelmana, Bettinę Kümmerling-Meibauer, zaproponowałam odpowiedniki terminów, którymi mogą dalej posługiwać się polscy badacze. Współpraca z wieloma osobami ze środowiska literaturoznawców, bibliologów, historyków sztuki, tak z polskiego, jak i międzynarodowego grona uczonych zaowocowała dzięki nakładowi pracy tych samych redaktorów naukowych powstaniem unikatowego na skalę światową encyklopedycznego opracowania światowej książki obrazkowej, które nie ma swojego odpowiednika w żadnym z innych krajów, nawet w najbardziej liczących się ośrodkach akademickich. Publikacja *Książka obrazkowa. Leksykon* (A 15), której tom I wydany w 2018r. zostaje również przedstawiony do oceny mojego dorobku naukowego, poza pracą koncepcyjną, redakcyjną i organizacyjną, wymagała pozyskiwania oryginalnie i adekwatnie opracowanych haseł od zaproszonych autorów (również zagranicznych), ale przede wszystkim własnych studiów poświęconych zebranym chronologicznie najbardziej znaczącym książkom obrazkowym w historii i teorii tego gatunku. Sama jestem autorką dwunastu merytorycznie, erudycyjnie i analitycznie rozległych haseł, ukazujących warsztat badacza ikonotekstu wykorzystującego wybrane podejścia teoretyczne w analizach książek obrazkowych, metodologię analizy dyskursu wizualnego,

krytyczną analizę dyskursu (A19 - A30). Moje hasła (stanowiące łącznie ponad 100 stron tekstu) poświęcone są kilku najbardziej cenionym artystom i najważniejszym z punktu widzenia rozwoju gatunku ich dziełom, m.in. najsłynniejszej trylogii *Wild Thing* jednego z najwybitniejszych twórców książek obrazkowych Maurice Sendaka, filozoficznym książkom Leo Lionni'ego, wyrafinowanym książkom conceptowym Erica Carla czy kontrowersyjnym dziełom Babette Cole. Ponadto jestem współautorką analiz znaczących historycznie haseł (wraz z Jerzym Szyłakiem), poświęconych dziełu *Orbis sensualium pictus* Komeńskiego i *Maksowi i Moritzowi* Wilhelma Buscha, także książkom Anthony'ego Browne'a (A16 - A18). Naczelną zasadą w powstawaniu moich haseł jest ukazywanie analizowanych utworów na bardzo szerokim tle historyczno-społeczno-kulturowym ich pierwszych publikacji, pokazywanie innowacyjności konceptu, społecznego znaczenia tematu, oryginalności projektu ikonotekstowego i możliwości jego odczytań, efektu społecznego, również międzykulturowego znaczenia oraz obecności w literaturze przedmiotu i teoretycznych analizach i w dużej mierze koncentracja na implikacjach edukacyjnych, identyfikacji zawartych w nich pedagogii i koncepcji pedagogizacji społeczeństwa. *Książka obrazkowa. Leksykon* (A 15) zawiera dwanaście tuzinów haseł o najznakomitszych książkach obrazkowych światowego dziedzictwa opatrzonych wspólną bibliografią ponad 350 światowych i polskich pozycji naukowych analiz poświęconych opisywanym przez nas dziełom oraz publikacjom z dyscyplin pozwalających zrozumieć, opisać i wyjaśnić podejmowane w książkach dla dzieci idee. To zbiór tekstów pedagogicznych, literaturoznawczych, bibliologicznych, filozoficznych czy z dziedziny historii sztuki, także kulturoznawstwa, socjologii i szeroko pojętej humanistyki. Naszą intencją jest przedstawienie jeszcze dwóch kolejnych tomów o encyklopedycznym charakterze, zawierających również po 144 hasła poświęcone twórcom i ich wybitnym książkom. Drugi tom obejmował będzie współcześnie powstałe dzieła i jest aktualnie w toku redakcyjnym, a trzeci tom zawierał będzie hasła dotyczące wyłącznie polskich książek obrazkowych. Podjęliśmy realizację tego projektu dotyczącego opisanie fenomenu książki obrazkowej, zmienności jej historycznego i współczesnego pojmowania, bowiem jest ona potężnym (choć często zapoznanym) narzędziem edukacyjnym, formą sztuki dla dzieci, ale także oryginalnym gatunkiem artystycznym, którego szeroki kontekst historyczny, społeczny i kulturowy możliwy jest do zrozumienia dzięki zastosowanemu przez nas interdyscyplinarnemu podejściu metodologicznemu. Projekt ten od początku wymagał złożonych działań na polu tak merytorycznym, jak organizacyjnym. W związku z tym, ze względów możliwości formalnych zaistniałych jedynie na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego (a braku możliwości inicjowania podobnych struktur na moim Wydziale Nauk Społecznych UG) w roku 2015 powołaliśmy Pracownię Interdyscyplinarnych Badań Książki Obrazkowej UG, skupiającą badaczy w celu naukowej analizy zjawiska książki obrazkowej uwzględniającej perspektywę edukacyjną, historyczną, teoretyczno-literacką i teoretyczno-artystyczną, kulturoznawczą, antropologiczną, psychologiczną i bibliologiczną, a także na popularyzacji osiągnięć naukowych w zakresie badań nad interesującymi nas medium. Obok stałego zespołu składającego się ze mnie, dr hab. Hanny Dymel-Trzebiatowskiej, prof. nadzw. UG oraz prof. dra hab. Jerzego Szyłaka z Wydziału Filologicznego UG, systematycznie i okazjonalnie współpracujemy z badaczami i specjalistami z innych ośrodków naukowych zajmującymi się książką obrazkową (m. in. z dr. Michałem Zającem z Uniwersytetu Warszawskiego i dr Anitą Wincencjusz-Patyną z ASP we Wrocławiu, a także prof. Bettiną Kümmerling-Meibauer z Uniwersytetu w Tybindze i dr Marnie Campagnaro z Uniwersytetu w Padwie). Realizację dalszych etapów projektu zaplanowaliśmy na najbliższe 4 lata.

Kolejną, ważną składową przedstawianego do oceny osiągnięcia, jest współautorska książka *Look! Polish Picturebook!* z 2016r. (A 1) i jej polska wersja *Polska Szkoła Książki Obrazkowej* (2017) (A 2), związana z projektem badawczym, merytorycznie opracowanym wspólnie z historyczką sztuki dr Anitą Wincencjusz-Patyną (ASP Wrocław) oraz artystką prof. Grażką Langę (ASP Warszawa), możliwym organizacyjnie i publikacyjnie dzięki współpracy z osobami z Nadbałtyckiego Centrum Kultury w Gdańsku (wspólnie pozyskano środki z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programów „Promocja kultury polskiej zagranicą Promesa” w latach 2015 i 2016 oraz „Sztuki wizualne 2017”). Jest to pionierska, anglojęzyczna (następnie również polskojęzyczna) monografia poświęcona polskiej książce obrazkowej, powstała w zamyśle umiędzynarodowienia podejmowanych analiz nad polską książką obrazkową, jak i ukazania wartości polskiej kultury i sztuki w tym zakresie. W publikacji tej, na materiale starannie wybranych książek obrazkowych (niejednokrotnie arcydzieł) powstałych jeszcze w czasach międzywojnia, następnie w końcu lat pięćdziesiątych, a rozkwitłych w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych ubiegłego wieku aż do współczesności, analizie poddano ciągłość i zmiany w projektowaniu tego gatunku artystycznego rozumianego jako całość złożona z dwu modalności: konwencjonalnych znaków tekstowych oraz znaków ikonicznych. Analizę ujęliśmy wedle różnych komparatystycznych kryteriów i tak też w postaci licznych rozkładówek książek i komentarzy do nich została ona w książce zaprezentowana. Tytuł polskiego wydania – *Polska Szkoła Książki Obrazkowej* (A 2), pomyślałyśmy jako kategorię odnoszącą się do dość dobrze już zasymilowanej nazwy Polskiej Szkoły Ilustracji, ale wyodrębniłyśmy ją dla wyraźnego podkreślenia znaczenia osobnego fenomenu kulturowego książki obrazkowej we współczesnej polskiej sztuce projektowania graficznego, jej kulturowego, pedagogicznego i społecznego efektu. W pierwszej części publikacji znalazł się wybór zestawień i interdyscyplinarna analiza unikatowych projektów wybranych książek twórców starszego i młodszego pokolenia (na przykład książek Janusza Stannego, Stanisława Zamecznika i Marty Ignerskiej, Bohdana Butenki i Agaty Dudek czy Agaty Królak, Henryka Tomaszewskiego i Aleksandry Cieślak), a także twórcze zestawienia wielu innych mariaży pomyślanych wedle szerokiego, analitycznego spektrum możliwych kluczy, między innymi takich, jak: powiązania stylistyczne, treściowe – odnoszące się do wszelkich możliwych przestrzeni życia dziecka, formalne, narracyjne czy koncepcyjne. Drugą część książki stanowią ułożone alfabetycznie, specjalnie opracowane pod kątem oryginalnej twórczości zebranych artystów na polu książki obrazkowej biogramy wybranych żyjących i nieżyjących już twórców oraz przykłady wyróżniających się projektów ich książek. Publikacja ta, szczególnie jej wersja anglojęzyczna, będąc pierwszą tak bogatą ilustracyjnie i merytorycznie analizą polskiej sztuki książki obrazkowej dla dzieci, cieszy się ogromnym uznaniem badaczy książek obrazkowych na świecie, jest doceniana przez profesjonalistów, znajduje miejsce w bibliotekach ważniejszych ośrodków badawczych na świecie związanych z literaturą dla dzieci (m. in w Uniwersytecie Stanforda, Uniwersytecie w Sztokholmie).

W nieco wcześniejszych publikacjach składających się na dorobek osiągnięcia jednotematycznego cyklu prezentuję podejmowane przede wszystkim obszary badań nad społecznym i kulturowym znaczeniem książki dla dzieci. W monografii *Dyskursywna konstrukcja podmiotu. Przyczynek do rekonstrukcji pedagogiki kultury*, w której to publikacji odpowiadam za rozdział *Dzieciństwo* (A 3) akcentuję współczesną rolę książki obrazkowej w konstruowaniu tak społeczeństwa, jak i podmiotu, i pojmuję książkę jako kulturowo-polityczne medium po

Foucaultowski odgrywające rolę w dyskursywnej konstrukcji dzieciństwa, konstruowaniu podmiotu w warunkach asymetrycznych i zideologizowanych relacji społecznych, ukazując, jak podmiot staje się podmiotem określonej kultury i elementem społecznej struktury, jak buduje się w oparciu o zasoby symboliczne (treść i formę książek). W ramach większego projektu badawczego NCN N10702632/3637, podjętego wspólnie w naszym Zakładzie Filozofii Wychowania i Studiów Kulturowych, pn. *Dyskursywna konstrukcja podmiotu w wybranych obszarach kultury współczesnej*, kierowanego przez prof. Tomasza Szuklarkę, korzystając z perspektywy teorii Pierre'a Bourdieu, przedstawiłam analizy pola społecznego rynku książki obrazkowej dla dzieci (jego aktorów, elementy struktury, pozycjonowanie, wytwarzane efekty) zestawiając porównanie aktorów – dorosłych pośredników profesjonalnych (nauczycieli, wydawców, artystów) i nieprofesjonalnych (rodziców i krewnych dzieci) z trzech kultur o zróżnicowanych regułach i sferach praktyk, politykach, regulacjach władzy w Polsce, na Litwie i w Niemczech. Metodologią projektu była: fenomenografia (służąca wyłanianiu znaczeń, identyfikacji i porównywaniu konceptualizacji społecznie konstruowanej treści i formy książek obrazkowych), także analiza sądu estetycznego (pozwalająca ustalić preferencje i wybory estetyczne i ich legitymizację) oraz nadrzędna – krytyczna analiza dyskursu, która pozwoliła zidentyfikować i objaśnić znaczące kwestie społeczne stojące za wyborami i deklaracjami osób badanych. Są to m.in. ingerencje władzy, rynku i neoliberalnej ekonomii jako dyskursów organizujących tak sferę edukacji kulturalnej jak i sferę prywatną, czyli rozwój estetyczny, etyczny i moralny formującego się podmiotu; ingerencje władzy, rynku i neoliberalnej ekonomii jako dyskursów organizujących treści i wartości produktów kultury. W efekcie dało to możliwość dostrzeżenia, jak dziecko jako podmiot tych praktyk staje się ich przedmiotem. W badaniach, oprócz wyłonionych podobieństw i różnic we włączeniach i wyłączeniach w treściowych i formalnych granicach książki obrazkowej (dotyczące wiedzy, np. o seksualności człowieka, problemów egzystencjalnych, śmierci, wojny, czy też kwestii religijnych, a także treści związanych z beztróską zabawą) i estetycznej formy wartości artystycznej/jakości i bezwartościowości ilustracji, zidentyfikowałam i scharakteryzowałam obecne w wypowiedziach (przekonaniach) znaczących dorosłych dyskursy (romantyczny, *tabula rasa*) organizujące nie tylko myślenie indywidualne znaczących innych, ale także charakter produkcji kulturowej dla dzieci w tej sferze, ukazując w jaki sposób książka dla dzieci jest mediatorem podmiotowości, upostaciowioną tekstualnością i obiektem mediacyjnym w dyskursywnej konstrukcji podmiotu

Kolejno podejmowane przeze mnie badania rezultatów praktyk pedagogicznych o dyskursywnym charakterze dotyczyły głównie reprezentacji w książkach obrazkowych dla dzieci treści i form ważnych z socjalizacyjnego i kulturotwórczego punktu widzenia, a jednocześnie postponowanych przez dorosłych pośredników, unikanych, tabuizowanych, odsuwanych. W badaniu dotyczącym społecznych problemów we współczesnych aplikacjach książkowych dla dzieci, przedstawionych w artykule wspólnie napisanym z dr Michałem Zającem (UW) *Social issues in children picturebook apps and their reception by the parents of children in early education* (A 6), interesowały nas opinie rodziców (klasy średniej) o aplikacjach książkowych dotyczących zagadnień inności, odmienności społecznej, wykluczenia/włączenia, seksualności, stylu życia. Podjęliśmy analizę tego zjawiska w obszarze nowych mediów, będących współcześnie ważnym polem doświadczenia młodej generacji. Okazuje się, że dostępność dzieci do tego typu treści kulturowych jest uzależniona – podobnie jak w przypadku książki dla dzieci rodzicielską władzą,

„kontrowersyjnym okiem patrzącego” (Nodelman 2015) i (zawłaszczonym) statusem prymarnego odbiorcy treści dla dzieci (cenzura). Z drugiej strony technologia współczesnego społeczeństwa informacyjnego o demokratycznym charakterze, która nieuchronnie ewokuje społeczną zmianę docierając do dzieci (cyfrowych tubylców) poza dorosłymi ma swój inkluzywny i emancypacyjny potencjał. Społeczne problemy ukazywane w dostępnej dzieciom cyfrowej kulturze pojawiły się zatem jako wyzwanie dla praktyk ideologicznych badanych dorosłych, zwłaszcza tych, którym zależało na utrzymaniu władzy.

W badaniach własnych dotyczących osób, a nie samych książek, jako próbę z założenia wybieram dorosłych, znaczących pośredników (profesjonalnych i nieprofesjonalnych) między książką (medium) a dzieckiem [*Pozycja dorosłych „pośredników” w konstruowaniu estetyki treści i formy ilustrowanej książki dla dzieci* (A 37); *O książkach dla dzieci i różnicach kulturowych* (A 14)] starając się ustalić siłę oddziaływania ich władzy, egemplifikowaną w podejmowanych decyzjach co do wyboru treści i formy książek, które znajdują się w otoczeniu (ich) dziecka, albo zostaną wyłączone. Wykazuję w nich także krytycznie, jak wybór/gust znaczącego pośrednika determinuje charakter społecznego rynku książki dla dzieci, wyświeśla różnice międzykulturowe i jakimi mechanizmami wola/decyzja dorosłego implikuje strefę najbliższego rozwoju dziecka (za Wygotskim), albo też jak dziecko takiej możliwości rozwojowej zostaje pozbawiane.

Kolejnym aspektem, na który kładę nacisk w przedstawianych analizach jest jakość/wartość książki, jej edukacyjny, kulturowy i rozwojowy (także terapeutyczny) potencjał, który aktualizuje się w zróżnicowanych, a istotnych społecznie tematach. Intencjonalnie podejmuję analizę tematów tzw. „trudnych” kontrowersyjnych, by pokazać obrazkową książkę dziecięcą jako medium kulturowe będące stymulatorem bądź inhibitorem społecznej zmiany. Publikacje *Tu zaszła zmiana... O genderowych odśłonach książek dla dzieci w Polsce ostatniej dekady* (A 34), *Ideologie dzieciństwa a/i tabu w książkach obrazkowych dla dzieci* (A 10) oraz *Krytycznie o propedeutyce pracy w książkach obrazkowych dla dzieci* (A 11); *Książka obrazkowa o edukacji seksualnej dla dzieci jako medium kulturowe i polityczne* (A 12), *Religijna książka obrazkowa dla dzieci w Polsce. Krytyczna analiza dyskursu* (A 13) czy *Wybrane problemy społecznego rynku książek dla dziewczynek i chłopców w Polsce i na świecie* (A 38); *Czego chce Basia od polskiego społeczeństwa?* (A4) – zawierają efekty badań o charakterze analitycznym, dotyczącym kontrowersyjnych sfer tematycznych podejmowanych (albo wykluczanych) w produkcji kulturowej książek obrazkowych dla dzieci. Próbuję w nich ustalać sposoby przedstawień i wersje świata społecznego i społecznych tożsamości, które książka obrazkowa intencjonalnie konstruuje w swoim odbiorcy. Krytyka podjęta w artykułach dotyczy efektów pracy dyskursów politycznie organizujących społeczną reprodukcję i dystrybucję otwartości i/lub zamknięcia na zmiany społeczne. W swych analizach ukazuję jakimi kulturowymi repozytoriami dysponuje społeczny rynek książek, jakie są różnice międzykulturowe, które dadzą się zaobserwować pomiędzy społeczeństwami otwartymi i zamkniętymi na zmiany. Szczególną uwagę zwracam też na aspekt estetyczny książek, ich znaczenie dla rozwoju kompetencji wizualnych, medialnych, kulturowych, będących gruntem dla początkowego w rozwoju człowieka rozumienia kodów kulturowych i enkulturacji.

To zaangażowane i krytyczne podejście zawieram również w publikacjach dotyczących ukazaniu potencjału edukacyjnego i rozwojowego książek obrazkowych we wczesnej edukacji starając się ukazać jej znaczenie tak w kontekstach środowiska rodzinnego jak i instytucjonalnego.

W artykułach: *Emergent literacy, visual literacy i czytanie dialogowe. Potencjał edukacyjny i emancypacyjny książki obrazkowej w środowisku rodzinnym i przedszkolnym* (A 7), *Wzrastać radośnie w przedszkolnym i szkolnym kiczu. Pytania o współczesną alfabetyzację wizualną dzieci* (A 29) pokazuję w krytyczną refleksję nad metodami użytkowania książek obrazkowych we wczesnej edukacji, już przy kształtowaniu się pierwszych umiejętności (kompetencji) kulturowych, zarówno w socjalizacji pierwotnej środowiska domu, jak i socjalizacji wtórnej (środowisk przedszkola i szkoły). Analizując np. czytanie dialogowe z wykorzystaniem książek konceptowych (dla niemowląt i młodszych dzieci) ukazuję ich możliwą rolę w edukacji językowej, estetycznej, alfabetyzacji medialnej, wizualnej, ich rolę w budowaniu społecznych więzi między dorosłymi a dziećmi, wspólnotą a najmłodszymi jej członkami. Zawieram w nich też krytyczną refleksję nad efektami zaniechań edukacji estetycznej i ich mechanizmami politycznych uwikłań.

Moja praca badawcza i publikacje związane z zagadnieniami książki obrazkowej dla dzieci, w ogromnej mierze – ze względu na społeczną wagę wybranego tematu badawczego – są silnie związane z działalnością na rzecz promocji i upowszechniania wiedzy o jego potencjale. Przede wszystkim ma to miejsce w autorsko opracowanej koncepcji dydaktycznej sylabusu zajęć ze studentami wczesnej edukacji i prowadzeniu już od dziesięciu lat przedmiotu „Wiedza o książkach dla dzieci” (później „Książki dla dzieci”) (również dla zagranicznych studentów z programu Erasmus w wersji anglojęzycznej) oraz stałego rozwijania tematu wśród licznych magistrantów pracujących pod moim kierunkiem (do tej pory wypromowałam ok. 50 prac magisterskich związanych z badaniem zagadnień społecznego i edukacyjnego potencjału książki obrazkowej). Praca dydaktyczna jest w tym zakresie niemal równoważna z prezentacją moich badań na szerszym polu akademickim, przede wszystkim zagranicą. Od roku 2013 jestem członkinią sieci badawczej European Network of Picturebook Research skupiającej osoby ściśle skoncentrowane na badaniach nad współczesną książką obrazkową i jej możliwie szerokimi implikacjami, rozwijaniem zagadnień i teorii z nią związanych, stanowiących jednocześnie międzynarodowe forum wymiany myśli i badań. Sieć ta organizuje co dwa lata konferencje w różnych europejskich ośrodkach akademickich. W roku 2015 sama byłam gospodarzem tego najważniejszego dla środowiska wydarzenia, organizując 5th International Conference European Network of Picturebook Research „Picturebook, Democracy and Social Change” na Wydziale Nauk Społecznych UG, a także ściśle związany z konferencją warsztat badawczy dla międzynarodowych doktorantów wchodzących w tematykę badań nad książką obrazkową. Efekty tej konferencji zostały opublikowane pod moją i H. Dymel-Trzebiatowskiej redakcją w anglojęzycznym numerze 32(2016) „Problemów Wczesnej Edukacji” pt. *The Picturebook - a mirror of social changes* (A 5) .

Moją aktywność konferencyjną dokładniej podsumowuję w p. 6 Autoreferatu. Uogólniając mogę powiedzieć, że wyniki moich badań dotyczących zagadnień społecznych, kulturowych i edukacyjnych znaczeń książki obrazkowej ujmowane w referatach prezentuję na forum międzynarodowym. Od 2017r. jestem także powołana jako członkini Reading Committee konferencji organizowanych przez sieć European Network of Picturebook Research. Na innych naukowych forach międzynarodowych i krajowych (m. in. podczas kilku konferencji ECER) również prezentowałam wyniki swoich badań związanych z różnymi zagadnieniami książki obrazkowej. Efektywność popularyzowanych przeze mnie wyników badań zdaje się być większa, gdy wykłady i referaty prezentuję szerszej publiczności, nie tylko naukowej, ale profesjonalnej. Promując książkę *Look! Polish Picturebook!* wystąpiłam w wielu narodowych i stołecznych

instytucjach i bibliotekach krajów nadbałtyckich, czy też podczas Światowych Targów Książki w Londynie w 2017 roku. Działając na rzecz promocji polskiej sztuki książki występuję także na Światowym Kongresie Tłumaczy z prezentacją analizy polskiego rynku książek obrazkowych dla dzieci gronu tłumaczy języka polskiego z całego świata. Kilka razy w każdym roku prowadzę wykłady dla nauczycieli oraz na zaproszenie bibliotek, współpracując z Instytutem Książki, instytucjami miejskimi, organizacjami pozarządowymi czy też placówkami związanymi z kulturą dla zainteresowanych amatorów książek dla dzieci (bibliotekarek i bibliotekarzy, rodziców). Ich celem jest podnoszenie świadomości potęgi książki obrazkowej w edukacji tak młodszych, jak również starszych dzieci. W instytucjach takich jak Instytut Książki czy Narodowe Centrum Kultury jestem zapraszana do współpracy jako ekspert, np. w ogólnopolskich badaniach preferencji kulturalnych dorosłych pośredników między kulturą a dziećmi albo ogólnopolskim programie bookstartowym, promującym czytelnictwo wśród najmłodszych oraz budzącym świadomość znaczenia książki obrazkowej wśród rodziców małych dzieci. Podobnie liczna jest moja działalność na polu publicystyki (wywiady, rozmowy w radio, artykuły w popularnych periodykach itp.), które przyjmowane są z dość szerokim społecznym zainteresowaniem.

Kolejne obszerne zagadnienie, którego badanie planuję związane jest z eksplorowaniem dziecięcych strategii czytania książek obrazkowych, dekodowania ikonotekstów i ich analizowania, recepcji i rozumienia. Zagadnienie to wydaje się być ważne ze względu na zmieniający się status książki obrazkowej, obejmowanie przez nią problemów egzystencji i psychologii człowieka, filozoficznych egzemplifikacji najbardziej zawiłych problemów ontologicznych i etycznych.

Wykaz publikacji osiągnięcia: **Společno-kulturowe i edukacyjne znaczenie książki obrazkowej dla dzieci – jednotematycznego cyklu publikacji (A)** wraz z analizą parametryczną:

Monografie:

(A 1) Cackowska Małgorzata, Wincencjusz-Patyna Anita, 2016, *Look! Polish Picturebook!* [recenzent: prof. dr hab. Jerzy Szyłak i dr hab. Anna Boguszewska] Nadbałtyckie Centrum Kultury, Gdańsk, s. 120, [równy udział autorów] [25 punktów MNiSW]

(A 2) Cackowska Małgorzata, Wincencjusz-Patyna Anita, 2017, *Polska Szkoła Książki Obrazkowej – wersja polska książki Look! Polish Picturebook!* [recenzent: prof. dr hab. Jerzy Szyłak, dr hab. Anna Boguszewska, dr Hubert Bilewicz], Nadbałtyckie Centrum Kultury, Gdańsk s. 120. [równy udział autorów] [brak punktów MNiSW]

(A 3) Małgorzata Cackowska, Lucyna Kopciewicz, Mirosław Patalon, Piotr Stańczyk, Karolina Starego, Tomasz Szkudlarek, 2012, *Dyskursywna konstrukcja podmiotu. Przyczynek do rekonstrukcji pedagogiki kultury*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2012, ss. 375, seria Ars Educandi Monografie tom III [recenzent: prof. zw. dr hab. Zbyszko Melosik, UAM] [równy udział autorów: autorka koncepcji metodologicznej, gromadzenie danych, przeprowadzenie analizy i interpretacji w komponencie projektu dotyczącym zagadnień społecznego znaczenia książki obrazkowej jako obszaru kultury współczesnej; autorka rozdziału pt. „Dzieciństwo” s. 37-96] [20 punktów MNiSW]

Artykuły w czasopismach:

- (A 4) Cackowska Małgorzata, 2018, *Czego chce Basia od polskiego społeczeństwa?* „Ars Educandi” 15/2018, s. 55-68, DOI: 10.26881/ae.2018.15.05 [0 punktów MNiSW]
- (A 5) Cackowska Małgorzata, Dymel-Trzebiatowska Hanna, redakcja naukowa tomu *The Picturebook – a mirror of social changes* „Problemy Wczesnej Edukacji” nr 3 (34)2016, [jęz. ang.], ss. 151, [równy udział w pracach redakcji naukowej] [0 punktów MNiSW]
- (A 6) Cackowska Małgorzata, Zając Michał, 2016, *Social issues in children picturebook apps and their reception by the parents of children in early education.* „Problemy Wczesnej Edukacji” 3 (34), 2016, s. 132-144, DOI: 10.5604/01.3001.0009.4849 [równy udział autorów] [ERIH, Lista B MNiSW -14 punktów]
- (A 7) Cackowska Małgorzata, 2016, *Emergent literacy, visual literacy i czytanie dialogowe. Potencjał edukacyjny i emancypacyjny książki obrazkowej w środowisku rodzinnym i przedszkolnym.* „Problemy Wczesnej Edukacji” 2 (33) 2016 s. 102-113. DOI: 10.5604/01.3001.0009.4828 [ERIH, Lista B MNiSW - 14 punktów]
- (A 8) Cackowska Małgorzata, Graban-Pomirska Monika, 2015, *Bal na dworze Kopciuszka.* „Znak” nr 6 (721), s. 86-95, [równy udział autorów][Lista B MNiSW - 4 punkty]
- (A 9) Cackowska Małgorzata, 2014, *Gdyby babcia miała wąsy... W odpowiedzi na prowokację Jerzego Szyłaka.* „Zeszyty Komiksowe”, nr 17, s. 43-47 [Lista B MNiSW - 4 punkty]
- (A 10) Cackowska Małgorzata, 2013, *Ideologie dzieciństwa a/i tabu w książkach obrazkowych dla dzieci* „Opuscula Sociologica” nr 3/2013, s.19-30 [Lista B MNiSW - 7 punktów]
- (A 11) Cackowska Małgorzata, 2012, *Krytycznie o propedeutyce pracy w książkach obrazkowych dla dzieci.* „Problemy Wczesnej Edukacji” nr 2(17) 2012, s. 97-108 [ERIH, Lista B MNiSW – 7 punktów]
- (A 12) Cackowska Małgorzata, 2011, *Książka obrazkowa o edukacji seksualnej dla dzieci jako medium kulturowe i polityczne.* „Forum Oświatowe” nr 2 (45), s. 93-110 [ERIH, Lista B MNiSW – 4 punkty]
- (A 13) Cackowska Małgorzata, Mirosław A. Patalon, 2009, *Religijna książka obrazkowa dla dzieci w Polsce. Krytyczna analiza dyskursu.* „Problemy Wczesnej Edukacji”, nr 2, s. 161-177, równy udział autorów, [ERIH, Lista B MNiSW – 4 punkty]
- (A 14) Cackowska Małgorzata, 2006, *O książkach dla dzieci i różnicach kulturowych.* „Problemy Wczesnej Edukacji” nr 2(4)2006, s. 23-29 [0 punktów MNiSW]

Redakcja monografii i rozdziały w monografiach oraz hasła encyklopedyczne:

- (A 15) Cackowska Małgorzata, Dymel-Trzebiatowska Hanna, Szyłak Jerzy (red. nauk.) 2018, *Książka obrazkowa. Leksykon tom I*, [recenzent: dr hab. Justyna Czaja, UAM], Fundacja Instytut Kultury Popularnej, Poznań, ss. 689. [równy udział w pracach redakcji naukowej] [5 punktów MNiSW]
Autorstwo następujących haseł w Leksykonie:
- (A 16) Cackowska Małgorzata, Szyłak Jerzy, Jan Amos Komeński, *Orbis sensualium pictus*, s. 19-26 [równy udział autorów] [5 punktów MNiSW]
- (A 17) Cackowska Małgorzata, Szyłak Jerzy, Wilhelm Busch, *Max und Moritz – Eine Bubengeschichte in sieben Streichen*, s. 36-44, [równy udział autorów] [5 punktów MNiSW]
- (A18) Cackowska Małgorzata, Szyłak Jerzy, Anthony Browne, *Piggybook*, s. 512-519 [równy udział autorów] [5 punktów MNiSW]
- (A 19) Cackowska Małgorzata, Dick Bruna, Nijntje, s. 235-240 [5 punktów MNiSW]
- (A 20) Cackowska Małgorzata, Leo Lionni, *Swimmy*, s. 292-295 [0 punktów MNiSW]
- (A 21) Cackowska Małgorzata, Maurice Sendak, *Where the Wild Things Are*, s. 300-308 [5 punktów MNiSW]
- (A 22) Cackowska Małgorzata, Eric Carle, *Bear, Bear, What Do You See?* s. 326-330 [5 punktów MNiSW]
- (A 23) Cackowska Małgorzata, Eric Carle, *Very Hungry Caterpillar*, s. 339-341 [0 punktów MNiSW]
- (A 24) Cackowska Małgorzata, Maurice Sendak, *In the Night Kitchen*, s. 347-353 [5 punktów MNiSW]
- (A 25) Cackowska Małgorzata, Leo Lionni, *A Colour of His Own*, s. 401-404 [0 punktów MNiSW]

- (A 26) **Cackowska Małgorzata**, Maurice Sendak, *Outside Over There*, s. 443-451 [5 punktów MNiSW]
- (A 27) **Cackowska Małgorzata**, Babette Cole, *Princess Smartypants*, s. 507-512 [5 punktów MNiSW]
- (A 28) **Cackowska Małgorzata**, Werner Holzwarth, Wolf Erlbruch, *Vom kleinen Maulwurf, der wissen wollte, wer ihm auf den Kopf gemacht hat*, s. 548-553 [5 punktów MNiSW]
- (A 29) **Cackowska Małgorzata**, Babette Cole, *Mummy Laid an Egg*, s. 599-602 [5 punktów MNiSW]
- (A 30) **Cackowska Małgorzata**, Maurice Sendak, *We Are All in the Dumps with Jack and Guy*, s. 589-595 [5 punktów MNiSW]

(A 31) **Cackowska Małgorzata, Dymel-Trzebiatowska Hanna, Szyłak Jerzy** (red. nauk.), 2017, *Książka obrazkowa. Wprowadzenie* [recenzent: dr hab. Anna Boguszewska], Fundacja Instytut Kultury Popularnej, Poznań, ss. 250, [równy udział w pracach redakcji naukowej] [5 punktów MNiSW]

(A 32) **Cackowska Małgorzata**, 2017, *Współczesna książka obrazkowa – pojęcie, typologia, badania, teorie, konteksty, dyskursy* [w:] Cackowska Małgorzata, Dymel-Trzebiatowska Hanna, Szyłak Jerzy (red. nauk.) 2017, *Książka obrazkowa. Wprowadzenie*, [recenzent: dr hab. Anna Boguszewska], Fundacja Instytut Kultury Popularnej, Poznań, s. 11-48 [5 punktów MNiSW]

(A 33) **Cackowska Małgorzata**, 2015, hasło: *Książka obrazkowa* [w:] *Encyklopedia dzieciństwa*, [dokument elektroniczny], red. nauk. Danuta Waloszek, Wydawnictwo Fundacja Edukacja-Demokracja-Rozwój, Zielona Góra, encyklopedia on-line [5 punktów MNiSW]

Rozdziały w monografiach:

(A 34) **Cackowska Małgorzata**, 2016, *Tu zaszła zmiana... O genderowych odśłonach książek dla dzieci w Polsce ostatniej dekady* [w:] *Gender w podręcznikach: projekt badawczy, raport, t. 1, „O projekcie, metodologia badań, wprowadzenie teoretyczne”* / pod red. Iwony Chmury-Rutkowskiej, Macieja Dudy, Marty Mazurek, Aleksandry Sołtysiak-Łuczak, Fundacja Feminoteka, Warszawa, s. 211-224 [5 punktów MNiSW]

(A 35) **Cackowska Małgorzata**, 2014, *Wzrastać radośnie w przedszkolnym i szkolnym kiczu. Pytania o współczesną alfabetyzację wizualną dzieci*. [w:] red. D. Klus-Stańska, (Anty)Edukacja Wczesnoszkolna. [recenzenci: dr hab. Ewa Filipiak, dr hab. Katarzyna Krasoń] Impuls, Kraków, ss. 274-287 [5 punktów MNiSW]

(A 36) **Cackowska Małgorzata**, 2009, *Książka obrazkowa dla dzieci*. [w:] *Pedagogika wczesnoszkolna: dyskursy, problemy, rozwiązania* / red. nauk. Dorota Klus-Stańska, Maria Szczepska-Pustkowska, seria: *Pedagogika Wobec Współczesności* Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa, s. 312-330 [4 punkty MNiSW]

(A 37) **Cackowska Małgorzata**, 2007, *Pozycja dorosłych „pośredników” w konstruowaniu estetyki treści i formy ilustrowanej książki dla dzieci*. [w:] *Dziecko – teksty – znaczenia. Konteksty edukacyjne i rozwojowe* pod red. Anny Wasilewskiej [recenzent: prof. Dorota Klus-Stańska] Wydawnictwo UG, 2007, s. 135-151 [3 punkty MNiSW]

(A 38) **Cackowska Małgorzata**, 2006, *Wybrane problemy społecznego rynku książek dla dziewczynek i chłopców w Polsce i na świecie*. [w:] M. Chomczyńska-Rubacha (red.) *Role płciowe. Kultura i edukacja*, [recenzent: dr ha. Eugenia Mandal, prof. UŚ, dr hab. Ewa Przybylska, prof. UMK] Wydawnictwo Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej, Łódź, s. 55–73 [3 punkty MNiSW]

Dorobek publikacyjny z cyklu (A) obejmuje 38 pozycji w tym:

- 2 monografie współautorskie recenzowane (wersja angielska i polska)
- 1 monografia wieloautorska recenzowana
- 10 artykułów w czasopiśmie (w tym 3 współautorskie, 6 z listy ERIH)
- 16 haseł encyklopedycznych (w tym 3 współautorskie)
- 2 redakcje monografii recenzowanych (w tym 1 leksykon)
- 1 redakcja tomu czasopisma (w jęz. angielskim)
- 6 rozdziałów w monografiach recenzowanych

Ogólna wartość punktowa osiągnięcia ***Społeczno-kulturowe i edukacyjne znaczenie książki obrazkowej dla dzieci – jednotematyczny cykl publikacji*** wynosi 203 punkty MNiSW (zgodnie z Bazą Wiedzy repozytorium.ug.edu.pl).

(5) Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo - badawczych

(B) Projekty badawcze i rozwojowe: **Edukacja mobilna, kultura cyfrowa i potencjał edukacyjny nowych technologii**

Opis osiągnięć:

Zainteresowanie zagadnieniami edukacji mobilnej i użytkowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w środowisku rodzinnym i szkolnym dokonało się u mnie w sposób naturalny, ze względu na ogromne podobieństwa charakteru mediów kulturowych (książek dla dzieci i nowych form nośników), a również bliskość zagadnień społecznego, kulturowego i edukacyjnego znaczenia obu tych fenomenów. Status mojego zainteresowania i dorobek publikacyjny w tym obszarze, choć trwa już ponad pięć lat, zdaje się być jeszcze w fazie emergentnej, ale ma dla mnie rosnące znaczenie specjalizacyjne ze względu na prowadzone badania, jak i osiągnięcia dydaktyczno-organizacyjne.

Badania nad potencjałem mobilnych technologii cyfrowych w dziecięcych środowiskach socjalizacyjnych i kulturze rodzinnej rozpoczęliśmy wspólnie z prof. dr hab. Lucyną Kopciewicz (oraz jej doktorantami) w Zakładzie Filozofii Wychowania i Studiów Kulturowych UG projektem badań własnych „m-Mama” w 2013 roku – w czasie pierwszego, społecznego boomu na urządzenia mobilne z ekranem dotykowym (smartfony i tablety). W badaniu o antydeterministyczno-konstruktywistycznych założeniach teoretycznych studiów nad rzeczami (metodologią *quick study*), którego celem była identyfikacja strategii włączania przez matki urządzeń mobilnych w procesy socjalizacyjne własnych (głównie małych) dzieci, pokazaliśmy potencjał, jaki „aktywne przedmioty” (nowe technologie) wnoszą w komunikację rodzinną, w normy rodzicielskiej władzy i kontroli, w jaki sposób zadomowiają się w istniejących strukturach znaczeń, współtworząc nowe skrypty zachowań, praktyk kulturowych i tożsamości oraz jak określają dyskursy rozwoju dziecka. Wyniki badania zaprezentowaliśmy w artykule *Technologiczne rekonstrukcje w rodzinnych polach socjalizacyjnych: matki, dzieci i urządzenia mobilne* (B 4). Znacznie bardziej rozwinięte studia nad dziecięcymi i młodzieżowymi sposobami partycypacji w kulturze cyfrowej i rodzicielskich strategii włączania technologii w relacyjne praktyki codzienności socjalizacyjnej z perspektywy posthumanistyki prowadziliśmy w latach 2014-2016 również zespołowo w projekcie badawczym NCN 2013/09/B/HS6/03091 *M-rodzice i m-dzieci. "Bezprzewodowa" socjalizacja i uczenie się w kulturze cyfrowej* pod kierownictwem prof. Lucyny Kopciewicz, z moim udziałem jako głównego wykonawcy. Efektem projektu jest opublikowana monografia *Smartfon i tablet w dziecięcych rękach. Być dzieckiem, nastolatkiem i rodzicem w kulturze mobilnej* (B 1) oraz współredagowany tom czasopisma *Ars Educandi* (B 7) i współautorskie teksty: *Dzieci w kulturze cyfrowej (tłumaczonym na język angielski Children in Digital Culture* (B 6), *Technofobia - o źródłach lęku przed współczesnymi technologiami. Głos w dyskusji na temat możliwości rozumienia cyberbezpieczeństwa jako kompetencji kulturowej* (B 3). W wynikach naszych badań empirycznych staraliśmy się opisać globalny fenomen kultury mobilnej poprzez pryzmat codzienności, rodzinności, lokalności i prywatności, poprzez pryzmat znaczeń, jakie mobilna kultura cyfrowa przybiera dla jej uczestników – dzieci, nastolatków, ich rodziców, także nauczycielek wczesnej edukacji. Jako cel obraliśmy ukazanie sens(ów) kształtowania się relacji między aktywnymi przedmiotami (urządzeniami mobilnymi) a człowiekiem, unikając technofobicznych ocen. Z konstruktywistycznej perspektywy przyglądaliśmy się, jak ludzie konstruują świat społeczny wokół

siebie oraz jak uczestniczą i jednocześnie współtworzą kulturę mobilną. Moje analizy poświęcone są potencjałowi edukacyjnemu aplikacji przeznaczonych na urządzenia mobilne tak w środowisku rodzinnym jak i instytucji przedszkolnych lub szkolnych, np. *Możliwości nowych technologii w edukacji. Przegląd aplikacji interaktywnych o potencjale rozwojowym* (B 5) a także współautorskie studium przypadku – badania nad terapeutycznym efektem urządzeń mobilnych w pracy z dzieckiem z mózgowym porażeniem dziecięcym *Cyfrowa socjalizacja dziecka z mózgowym porażeniem dziecięcym. Przyczynek do badań nad rozwojowym i terapeutycznym efektem wykorzystania urządzeń mobilnych z ekranem dotykowym* (B 1). W publikacjach tych pokazuję w nich możliwe obszary włączania technologii informacyjno-komunikacyjnych w pracę nad innowacyjną zmianą praktyk pedagogicznych.

W prace badawcze naszego Zespołu wpisało się także istotne, z punktu widzenia rozwoju współczesnej pedagogiki, unikatowe w skali kształcenia pedagogów w kraju innowacyjne przedsięwzięcie dydaktyczno-organizacyjne wykorzystujące technologie mobilne. W roku akademickim 2015/2016 wprowadziliśmy autorski program dydaktyczny na studiach II stopnia kierunku Pedagogika, oferując specjalność *Edukacja mobilna w kulturze cyfrowej*. Utworzyliśmy *Laboratorium mobilnej edukacji* wyposażone w iPady i mobilne łącza, służące uczeniu się projektowania oraz organizowania szkolnego i pozaszkolnego środowiska m-learningu, projektowania zajęć edukacyjnych dla dzieci z zakresu kodowania i robotyki, a także prowadzeniu badań naukowych dotyczących kultury cyfrowej. Absolwenci prowadzonej przez nas specjalności nabywają kompetencje edukatora medialnego, przewodnika w kulturze cyfrowej, pedagogicznego konsultanta edukacyjnych aplikacji (oprogramowania) dla dzieci, znajdują zatrudnienie w szkole, instytucjach szkoleniowo–doradczych, wydawnictwach i firmach projektujących i oferujących edukacyjne oprogramowanie dla dzieci, są konsultantami nauczycieli w dziedzinie programowania dla dzieci wczesnoszkolnych. Specjalność prowadzona jest nieprzerwanie do roku akademickiego 2019/2020, a – w związku ze zmianami organizacji studiów – będzie kontynuowana jako innowacyjny moduł kompetencyjny, obowiązkowy dla studentów pedagogiki oraz pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej.

Od czerwca 2018 roku do sierpnia 2019 roku jestem ze strony Uniwersytetu Gdańskiego kierownikiem dwu partnerskich projektów rozwojowych pn. *KoderJunior – Szkoła Mistrzów Programowania* realizowanego we współpracy z Fundacją Pro Cultura i Poznańskim Centrum Superkomputerowo – Sieciowym. Projekty (nr 03.02.00-00-0194/17 – NUTS starogardzki i 03.02.00-00-0195/17 – NUTS chojnicki) finansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. Celem ich jest przygotowanie szkół do wdrożenia nauki programowania (zgodnie z nową podstawą programową) oraz upowszechnianie innowacyjnych metod kształtowania kompetencji programowania w edukacji wczesnoszkolnej w oparciu o specjalnie opracowane scenariusze zajęć, gry, roboty i klocki do nauki kodowania z wykorzystaniem oprogramowania na urządzenia mobilne, które szkoły otrzymują na własność. W projektach jako konsultantów merytorycznych zatrudniłam absolwentów prowadzonej przez nas specjalności, którzy pełnią rolę trenerów i facylitatorów nauczycieli w czasie cyklu zajęć z programowania z wykorzystaniem urządzeń mobilnych, a także zaangażowałam grupę wolontariuszy – studentów edukacji wczesnoszkolnej, którzy zdalnie (przez specjalnie dedykowaną platformę edukacyjną) prowadzą konsultacje z nauczycielami, opracowują pomocne materiały korzystając z otwartych zasobów cyfrowych. W projektach osobiście biorę także udział jako ekspert

wczesnej edukacji i wraz z innymi ekspertami do spraw kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli prowadzimy wykłady, webinaria, fora, szkolenia i konsultacje dla nauczycieli i wolontariuszy. Działania realizowane w ramach projektów przewidują także rozwój kompetencji cyfrowych pracowników publicznych instytucji, działających w otoczeniu szkoły (bibliotek, ośrodków kształcenia nauczycieli, ośrodków kultury). Projekty realizowane są na terenie gmin wiejskich i wiejsko-małomiastek w regionie pomorskim i łącznie obejmują 285 nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej z 65 szkół, 3865 uczniów klas 1-3 oraz 100 pracowników publicznych instytucji, działających w otoczeniu szkoły.

Ważnym rezultatem projektów, w którego wytworzeniu aktualnie uczestniczę, będzie także raport z empirycznego ilościowego i jakościowego badania kompetencji cyfrowych i rozwoju myślenia logicznego i komputacyjnego dzieci i nauczycieli biorących udział w projektach, także identyfikujący umiejętności ich planowania i rozwiązywania problemów, współpracy w grupie oraz rozumienia zmiany w edukacji, w której uczestniczą. Publikacje artykułów związane z raportem planuję na przełom 2019/2020 roku.

Moje badania problematyki potencjału edukacyjnego technologii i efektów edukacyjnych kultury mobilnej kształtują się w systematyczną specjalizację, tym samym, obok efektów pracy nad społecznym znaczeniem książki obrazkowej dla dzieci zamierzam rozwijać się w tym kierunku. Obszernym zagadnieniem, które w moim przekonaniu wymaga aktualnych badań empirycznych i teoretycznej refleksji jest szkolne i pozaszkolne środowisko rozwoju kompetencji cyfrowych dzieci i młodzieży, strategie, praktyki, strefy oporu, adaptacji i redefinicji.

Wykaz publikacji cyklu (B) *Edukacja mobilna, kultura cyfrowa i potencjał edukacyjny nowych technologii* wraz z analizą parametryczną:

(B 1) Cackowska Małgorzata, Bougsiaa Hussein, Kopciewicz Lucyna, Nowicki Tomasz, 2016, *Smartfon i tablet w dziecięcych rękach. Być dzieckiem, nastolatkiem i rodzicem w kulturze mobilnej*. Wydawnictwo Naukowe Katedra, Gdańsk [autorka koncepcji metodologicznej, gromadzenie danych, przeprowadzenie analizy i interpretacji w komponencie projektu dotyczącym zagadnień potencjału aplikacji interaktywnych i edukacji mobilnej - autorka rozdziałów: *Możliwości nowych technologii w edukacji i rozwoju małych dzieci. Przegląd mobilnych aplikacji interaktywnych* (s. 374-401), *Rodzicielska recepcja mobilnych aplikacji książkowych podejmujących znaczące kulturowo i społecznie tematy* (s. 402-419); *Cyfrowa socjalizacja dziecka z mózgowym porażeniem dziecięcym. Przyczynek do badań nad rozwojowym i terapeutycznym efektem wykorzystania urządzeń mobilnych z ekranem dotykowym* (współautorstwo z Stepnowska Agata, s. 420- 442 [równy udział autorów]; *Szkoła a kulturowe wyzwania mobilności* (współautorstwo z Bougsiaa Hussein, Kopciewicz Lucyna, s. 453-486, [równy udział autorów] [25 punktów MNiSW]

(B 2) Cackowska Małgorzata, Przybyła Mariusz, 2018, *Szkoła a/i kultura cyfrowa*. [w:] Edukacja a myślenie: inkluzja czy współmierność... Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Stanisławowi Dylakowi. Red. nauk. Kazimierz Przyszczypkowski, Sławomir Futyma, Grażyna Barabasz. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań. s. 291-309, [równy udział autorów] [5 punktów MNiSW]

(B 3) Cackowska Małgorzata, Bougsiaa Hussein, Kopciewicz Lucyna, Tomasz Nowicki, 2017, *Technofobia - o źródłach lęku przed współczesnymi technologiami. Głos w dyskusji na temat możliwości rozumienia cyberbezpieczeństwa jako kompetencji kulturowej*. [w:] Cyberbezpieczeństwo dzieci i młodzieży: realny i wirtualny problem polityki bezpieczeństwa / red. nauk. Marek Górka, Difin, Warszawa, s. 244-259, [równy udział autorów] [5 punktów MNiSW]

(B 4) Cackowska Małgorzata, Bougsiaa Hussein, Kopciewicz Lucyna, 2015, *Technologiczne rekonstrukcje w rodzinnych polach socjalizacyjnych: matki, dzieci i urządzenia mobilne* [w:] Codziennosc, performatywnosc, demokracja: pedagogika wobec norm zyciowych i problematyki nienormatywnosci, pod red. Lucyny Kopciewicz i Beaty Simlat-Zuk, [recenzent: prof. Astrid Meczowska-Christiansen, prof. Jan Papiez] Wydawnictwo Naukowe Katedra, Gdansk s. 335-366, [rowny udzial autorow] [5 punktow MNiSW]

(B 5) Cackowska Małgorzata, 2013, *Możliwości nowych technologii w edukacji. Przegląd aplikacji interaktywnych o potencjale rozwojowym*. (wersja ang: *Possibilities of new technologies in education. A review of interactive apps with developmental potential*) „Ars Educandi 10/2013, s.71-81, DOI: https://doi.org/10.26881/ae.2013.10.05_ [0 punktow MNiSW]

(B 6) Cackowska Małgorzata, Bougsiaa Hussein, Kopciewicz Lucyna 2013, *Dzieci w kulturze cyfrowej* (wersja ang. *Children in Digital Culture*). „Ars Educandi” t. 11/2013. s. 24-48, DOI: https://doi.org/10.26881/ae.2013.10.02_ [rowny udzial autorow] [0 punktow MNiSW]

(B 7) Cackowska Małgorzata, Bougsiaa Hussein, Kopciewicz Lucyna, 2013 redakcja naukowa „Ars Educandi” t. 11/2013 [rowny udzial prac redakcyjnych] [0 punktow MNiSW]

Dorobek publikacyjny z cyklu **(B)** obejmuje 7 pozycji w tym:

- 1 monografia współautorska recenzowana
- 2 artykuły w czasopismach (w tym 1 współautorski)
- 3 rozdziały współautorskie w monografiach recenzowanych
- 1 redakcja tomu czasopisma

Ogólna wartość punktowa publikacji z cyklu tematycznego *Edukacja mobilna, kultura cyfrowa i potencjał edukacyjny nowych technologii* wynosi **40** punktów MNiSW (zgodnie z Bazą Wiedzy repozytorium.ug.edu.pl).

(C) Międzynarodowy projekt badawczy *Students as Journeymen between Communities of Higher Education and Work*

Opis osiągnięcia:

Omawiane osiągnięcie związane jest ze zmianą zatrudnienia w ośrodku akademickim w dwa lata po uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych i wykorzystaniem możliwości uczestnictwa w roli wykonawcy w międzynarodowym (Niemcy, Szwecja, Norwegia, Polska) projekcie realizowanym w ramach 5 Programu Ramowego Unii Europejskiej (HPSE CT-2001-00068) w latach 2001-2004 pod kierownictwem prof. Larsa Owe Dahlgrena z Linköping University (Szwecja). Celem tych europejskich badań porównawczych była identyfikacja funkcjonowania uniwersytetu we współczesnym świecie, w szczególności relacji pomiędzy wyższą edukacją a światem pracy. Analizie poddano indywidualnie konstruowane wizje wiedzy i edukacji wynikające z doświadczeń studiowania i początków pracy zawodowej studentów i absolwentów szkół wyższych, następnie związanie tychże intersubiektywnych koncepcji z dyskursami wiedzy/władzy obecnymi w kulturach akademickich i organizacyjnych miejsc pracy, by w konsekwencji porównawczo, hermeneutycznie opisać szersze, narodowe i ponadnarodowe kultury wyjaśniające zróżnicowanie i podobieństwa praktyk semiotycznych i uwarunkowań dyskursów. W projekcie zastosowaliśmy trójwarstwową procedurę badawczą, w której punktem wyjścia, służącym identyfikacji indywidualnych koncepcji edukacji i pracy osób badanych, obejmująca nadawanie znaczeń doświadczanym przez nich zjawisk była fenomenografia (za Martonem /1994/, szczególnie

wykorzystywana i rozwijana w projektach szwedzkich badaczy). Materiałem badawczym na tym etapie były pogłębione wywiady fenomenograficzne, częściowo ustrukturuwane ze studentami I i V roku studiów kierunków liberalnych (politologia) i profesjonalnych (psychologia i informatyka w Polsce i Niemczech; w Szwecji psychologia i mechanika; w Norwegii psychologia i prawo). Po upływie roku wywiady przeprowadzono z pracującymi już zawodowo absolwentami. W efekcie badań fenomenograficznych uzyskaliśmy ‘przestrzeń wynikową’ (fenomenogram) intersubiektywnych koncepcji wyłonionych z kategoryzacji różnic i podobieństw w doświadczeniu osób badanych. Szczegółowy sposób zastosowania fenomenografii oraz wyniki analizy koncepcji i wizji edukacji i pracy polskich studentów pierwszego roku przedstawiliśmy w raporcie *Freshmen Students on Higher Education and Work* (C1). Celem badania w ostatnim stopniu było uchwycenie międzykulturowych różnic i podobieństw, wynikających z silnie oddziałującego globalnego środowiska kulturowego, w perspektywie hermeneutyki socjologicznej (za Baumanem 1995). Aby dokonać uogólnionej interpretacji, wykorzystując zgromadzony materiał empiryczny do rozumienia określonych kontekstów wprowadziliśmy analizę dyskursu dla rekonstrukcji instytucjonalnych praktyk konstruowania indywidualnych i zbiorowych znaczeń. Stosując krytyczne podejście do dyskursu (za Foucault 2002, Fairclough 1993) szukaliśmy w materiale empirycznym głównie relacji władzy, asymetrii wiedzy, pozycjonowania podmiotów i takich śladów w języku wypowiedzi badanych osób, które umożliwiały wskazanie, że fenomenologiczne obiekty (wyłonione ze świata przeżywanego, doświadczenia) konstruowane są przez relacje dominacji kulturowej. Analizowaliśmy dyskursy w aspektach strukturalnych i procesualnych (van Dijk 2001). W ten sposób staraliśmy się uchwycić i zrozumieć, w jaki sposób indywidualne koncepcje uczenia się, wiedzy, kompetencji i roli zawodowej są warunkowane na poziomie kultur instytucjonalnych (np. jawnych i ukrytych programów nauczania, regulaminów pracy, relacji interpersonalnych) w relacjach władzy/wiedzy rozumianej po Foucaultowsku; w jaki też sposób indywidualne koncepcje są produkowane, dystrybuowane i rekonstruowane w praktykach instytucjonalnych i ich społeczno-kulturowych kontekstach. Analizy i interpretacje ‘przestrzeni wynikowych’ z etapu fenomenograficznego uzupełnione zostały analizami dokumentów (m.in. programów) i obserwacją kultur instytucjonalnych i organizacyjnych, w których prowadzono badania. Zidentyfikowane dyskursy np. „limitowanego profesjonalizmu” w kształceniu polskich psychologów, czy trajektorii profesjonalizacji polskich informatyków przedstawiliśmy w artykułach *Analiza dyskursu w europejskich badaniach porównawczych między fenomenografią a hermeneutyką. Przykład dyskursywnej konstrukcji granic profesjonalizmu w kształceniu psychologów* (C6) oraz *Konstruowanie tożsamości profesjonalnej informatyków w środowiskach uczelni technicznej i miejsc pracy* (C7). Analizy z poziomu porównań międzynarodowych znalazły się we współautorskiej monografii pod red. L.O. Dahlgrena *Students as Journeymen Between Cultures of Higher Education and Work. A longitudinal European Study of the Transition from Higher Education to Work Life* opublikowanej w Lambert Academic Publishing (C2; C3). Jako badacze w projekcie wszyscy równo zajmowaliśmy się kwerendą przygotowującą do badań, organizacją wywiadów i przede wszystkim ich zespołową analizą, analizą dyskursu i hermeneutyczną podczas licznych seminariów zespołowych, a także tworzeniem raportów badawczych.

Oczekiwany rezultat naszego wspólnego przedsięwzięcia, również przez grantodawcę, było w tamtym czasie zainicjowanie tak pośród badaczy w naukach społecznych, jak i w szerszym środowisku debaty dotyczącej polityki oświatowej i naukowej, miejsca uniwersytetów (masowej

edukacji), także znaczenia wiedzy teoretycznej w profesjonalizacji i kształceniu elit w kapitalistycznym, neoliberalnym kontekście makrospołecznym. Wiele ważnych refleksji poświęconych tym zagadnieniom wypowiedzianych przez polskich i szwedzkich akademików zebrałam pod moją redakcją naukową w monografii *Learning in Academia. Socio-cultural and Political Perspectives* (C 4).

Metodologia oparta na interpretatywnym paradygmacie wypracowana w tym projekcie, a przede wszystkim współpraca z wybitnymi badaczami z uniwersytetów w Linköping, Oslo i Duisburgu podczas licznych seminariów warsztatowych zagranicznych oraz u boku prof. Tomasza Szkudlarka w dużej mierze zdeterminowała moje myślenie o badaniach edukacyjnych: ważności studiów kulturowych i krytycznego podejścia stojących ponad przedmiotem badań.

Wykaz publikacji z cyklu (C) *Students as Journeymen between Communities of Higher Education and Work* wraz z analizą parametryczną

(C 1) Cackowska Małgorzata, Kopciewicz Lucyna, Mendel Maria, Męczkowska Astrid, Strużyńska Anna, Szkudlarek Tomasz, 2003, *Freshmen Students on Higher Education and Work. Work Package One Report: Poland* (Raport z badań: Students as Journeymen Between Communities of Higher Education and Work), Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk, 2003. ss. 102, [równy udział autorów], [12 punktów MNiSW]

(C 2) Cackowska Małgorzata, Madeleine Abrandt Dahlgren, Maria Mendel, Tone Dyrdal Solbrekke, Anna Strużyńska, 2010, Structural and cultural conditions of higher education. [w:] Lars Owe Dahlgren (red.) *Students as Journeymen Between Cultures of Higher Education and Work. A longitudinal European Study of the Transition from Higher Education to Work Life*. LAP Lambert Academic Publishing AG & Co KG, Saarbrücken, s. 48-59, [równy udział autorów], [5 punktów MNiSW]

(C 3) Cackowska Małgorzata, Hofgaard Lycke, Kirsten, Bayer, Manfred, Hård af Segerstad, Helene, Johansson, Kristina, Kopciewicz Lucyna, 2010, The transition from higher education to work life. [w:] Lars Owe Dahlgren (red.), *Students as journeymen between cultures of higher education and work: A longitudinal European study of the transition from higher education to work life*. LAP Lambert Academic Publishing AG & Co KG, Saarbrücken. s. 89-114. [równy udział autorów], [5 punktów MNiSW]

(C 4) Cackowska Małgorzata, 2009, (red. nauk.) *Learning in academia: socio-cultural and political perspectives*. Monografie Ars Educandi tom I. [recenzent: prof. Zbyszko Melosik Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk (jęz. ang.), ss. 202 [5 punktów MNiSW]

(C 5) Cackowska Małgorzata, Anna Strużyńska-Kujalowicz, 2009, *Trajectories of transition to work life of students from liberal art and professional programmes* [w:] Cackowska Małgorzata red. nauk. *Learning in Academia: Socio-Cultural and Political Perspectives*. Monografie Ars Educandi tom I. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk, [jęz. ang.] s. 150-164, [równy udział autorów][5 punktów MNiSW]

(C 6) Cackowska Małgorzata, Mendel Maria, Strużyńska-Kujalowicz Anna, Szkudlarek Tomasz, 2006, *Analiza dyskursu w europejskich badaniach porównawczych między fenomenografią a hermeneutyką. Przykład dyskursywnej konstrukcji granic profesjonalizmu w kształceniu psychologów* [w:] pod red. Anny Horolets „Europa w polskich dyskursach” Seria wydawnicza Polskiego Związku Socjologicznego, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń, s.13-33 [równy udział autorów] [3 punkty MNiSW]

(C 7) Cackowska Małgorzata, Strużyńska-Kujalowicz Anna, 2005, *Konstruowanie tożsamości profesjonalnej informatyków w środowiskach uczelni technicznej i miejsc pracy* [w:] red. nauk. A. Kargulowa, S. Kwiatkowski, T. Szkudlarek. *Rynek i kultura neoliberalna a edukacja*, [recenzent: prof. dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz] Impuls, Kraków s. 255-279, [równy udział autorów] [3 punkty MNiSW]

Dorobek publikacyjny z cyklu **(C)** obejmuje 7 pozycji w tym:
3 raporty współautorskie
3 rozdziały współautorskie w monografiach recenzowanych
1 redakcja monografii recenzowanej

Ogólna wartość punktowa publikacji z cyklu tematycznego związanego z projektem *Students as Journeymen between Communities of Higher Education and Work* wynosi **38** punktów MNiSW (zgodnie z Bazą Wiedzy repozytorium.ug.edu.pl).

(D) Projekt badawczy *Założone i rzeczywiste funkcje katechezy – konteksty oporu i adaptacji*

Opis osiągnięcia:

Konsekwencją współpracy z prof. Mirosławem A. Patalonem (teologiem) i dr. Piotrem Stańczykiem (filozofem) w większym, opisywanym w punkcie 4.A. projekcie *Dyskursywna konstrukcja podmiotu w wybranych obszarach kultury współczesnej* było moje zainteresowanie edukacją religijną w Polsce. Rezultatem współpracy z prof. Patalonem, była analiza egzemplifikacji religijnych książek obrazkowych w Polsce (zawarta w publikacji A 13) i wywołana udzielonym wywiadem szersza publiczna dyskusja na łamach „Tygodnika Powszechnego”.

Skromny projekt, ale ważny z punktu widzenia dyskusji nad edukacją religijną w polskiej szkole podjęliśmy wspólnie pod kierownictwem dr. Stańczyka (BW7316-5-0544-0). Efektem tej współpracy była analiza, rekonstrukcja i dekonstrukcja myśli katechetycznej obecnej w dostępnych naukowych publikacjach teologów zajmujących się podstawami publicznej edukacji instytucjonalnej w zakresie dominującej religii katolickiej zawarta w tekście *Katecheza szkolna – między demokracją a teologią zstępującą* (D1). Naszymi wnioskami i tezami o rozbieżności między założonymi a rzeczywistymi funkcjami katechezy w szkole, tezami o niedemokratyczności i swego rodzaju opresyjności (szczególnie wobec mniejszości religijnych i osób niewierzących) publicznej edukacji religijnej, wzbudziliśmy szerszą dyskusję naukową, prowadzoną z prof. Andrzejem Potockim (D2) na łamach Kwartalnika „Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja”.

Wykaz publikacji z cyklu tematycznego (D) z analizą parametryczną:

(D 1) Małgorzata Cackowska, Piotr Stańczyk, *Katecheza szkolna – między demokracją a teologią zstępującą*, „Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja”, Nr 1(57), 2012, s. 19–38, [równy udział autorów] [ERIH, Lista C MNiSW - 10 punktów]

(D 2) Małgorzata Cackowska, Piotr Stańczyk, *Wokół problematyki demokratyczności katechezy szkolnej. W odpowiedzi Andrzejowi Potockiemu*, „Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja”, Nr 2(62), 2013, s. 153-159, [równy udział autorów] [ERIH, Lista C MNiSW - 10 punktów]

Dorobek publikacyjny z cyklu **(D)** obejmuje 2 współautorskie artykuły w czasopismach punktowanych i publicystyczny głos w dyskusji (wywiad). Ogólna wartość punktowa dorobku przedstawionego do oceny z zakresu *Założone i rzeczywiste funkcje katechezy – konteksty oporu i adaptacji* wynosi **20** punktów MNiSW (zgodnie z Bazą Wiedzy repozytorium.ug.edu.pl).

(E) Znaczenie sztuki współczesnej w edukacji i zmianie społecznej

Opis osiągnięć:

Moje osobiste, wieloletnie zainteresowanie sztuką współczesną i jej znaczeniem w edukacji społeczeństwa i społecznej zmianie od ponad dekady przybrało również postać działalności naukowej. Podejmując rolę członkini Rady Programowej Centrum Sztuki Współczesnej ŁAŻNIA w Gdańsku i współpracując z tą instytucją artystyczną, nieodłącznie związaną z działalnością edukacyjną, praktykującą pedagogię interwencji – sfinalizowałam dwa projekty wydawnicze związane nie tylko z promocją działalności tego ważnego na mapie edukacji inkluzywnej i emancypacyjnej ośrodka, ale także doprowadziłam do zaistnienia w ich kontekście współczesnej humanistyki - refleksji poświęconych angażowaniu sztuki w konstruowaniu zmiany, tworzeniu nowych wspólnot. Do współtworzenia książek z okazji jubileuszy dziesięcio- i dwudziestolecia działalności edukacyjnej CSW ŁAŻNIA (E 1; E2) zaprosiłam teoretyków i badaczy z dziedziny nauk społecznych i humanistycznych, m.in. prof. Tarzycjusza Bulińskiego z analizą sposobów kulturowego konstruowania człowieka, prof. Marię Mendel i Tomasza Szkudlarka z krytyczną refleksją nad praktykami (re)animacji przestrzeni miejskich, prof. Hannę Kostyło przywołującą freirowską refleksję nad edukacją służącą rozumieniu świata otaczającego, dr. Maksymiliana Chutoriańskiego z analizą transformatywnych aspektów hermeneutyki edukacji. Obie publikacje zyskują dzięki temu teoretyczny namysł nad praktyką, są egzemplifikacją praktyki teoretycznej, służącej rozumieniu zaangażowanej aktywności artystów i instytucji sztuki.

Ponadto, wraz z prof. Ewą Rodziewicz, w podobnym celu ukazania ważności sztuki w edukacji i jej pedagogicznych implikacji redagowałyśmy tom inspirowany myślą wybitnej gdańskiej pedagog – prof. Romany Miller *Wychowanie przez świat fikcyjny dla świata rzeczywistego* (E3) z szeregiem istotnych tekstów dedykowanych edukacji przez sztukę, edukacji estetycznej, edukacji emancypacyjnej. W innym projekcie związanym ze współpracą z Akademią Sztuk Pięknych w Gdańsku zajęłam się analizą twórczości pedagogicznej wybitnego architekta, wieloletniego profesora ASP w Gdańsku Włodzimierza Padlewskiego (E4-E5).

Wykaz publikacji z cyklu tematycznego (E) z analizą parametryczną:

(E1) Cackowska Małgorzata 2018, (red. nauk.) *Sztuka – partycypacja – rewitalizacja. XX lat działalności edukacyjnej CSW Łaźnia* (Łaźnia: Art – Participation – Revitalisation. 20 years of educational activity of CCA Łaźnia) [recenzent dr hab. Ewa Rodziewicz], Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia, Gdańsk [jęz. polski i angielski], ss. 220 [5 punktów MNiSW]

(E 2) Cackowska Małgorzata (red. nauk.) 2009, *Łaźnia: sztuka w projektach zmiany społecznej* (Łaźnia: the bathhouse: art in social change projects). [recenzent: prof. dr hab. Zbyszko Melosik] Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia, Gdańsk (jęz. polski i angielski) ss. 160 [4 punkty MNiSW]

(E 3) Cackowska Małgorzata, Ewa Rodziewicz, 2011, (red. nauk.), *Wychowanie przez świat fikcyjny dla świata rzeczywistego*. Monografie Ars Educandi tom II. [recenzent: prof. Astrid Męczkowska-Christiansen] Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk, ss. 404 [równy udział w pracach redakcyjnych] [3 punkty MNiSW]

(E 4) Cackowska Małgorzata, 2008, *Twórczość pedagogiczna profesora Włodzimierza Padlewskiego* [w:] Włodzimierz Padlewski. Architektura i sztuka. W roku jubileuszu setnej rocznicy urodzin. Red. Oprac. H.Bilewicz, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Gdańsk 2008, s. 175-184 [4 punkty MNiSW]

(E 5) Cackowska Małgorzata, 2008, Rozmowa z profesorem Włodzimierzem Padlewskim. Być uczniem, być nauczycielem [w:] Włodzimierz Padlewski. Architektura i sztuka. W roku jubileuszu setnej rocznicy urodzin. Red. Oprac. H.Bilewicz, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Gdańsk 2008, s. 67-78 [brak punktów]

(E 6) Cackowska Małgorzata, 2008, Rozmowa z Henrykiem Kitowskim, uczniem i współpracownikiem profesora. [w:] Włodzimierz Padlewski. Architektura i sztuka. W roku jubileuszu setnej rocznicy urodzin. Red. Oprac. H.Bilewicz, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Gdańsk 2008, s. 79-85 [brak punktów]

Dorobek publikacyjny z cyklu **(E)** obejmuje 3 redakcje monografii oraz 1 rozdział w monografii i 2 rozmowy. Ogólna wartość punktowa dorobku przedstawionego do oceny z zakresu publikacji nt. *znaczenia sztuki współczesnej w edukacji i zmianie społecznej* wynosi **16** punktów MNiSW (zgodnie z Bazą Wiedzy repozytorium.ug.edu.pl).

6. Podsumowanie osiągnięć naukowo – badawczych oraz wskazanie działalności dydaktycznej i organizacyjnej na rzecz rozwoju i promocji nauki; popularyzacja badań

Całość mojego dorobku z lat 2001 – 2018 ilościowo opracowana przez dział bibliometrii UG zawarta w Bazie Wiedzy repozytorium.ug.edu.pl przedstawia się następująco:

	Liczba publikacji	Nominalna punktacja MNiSW
Publikacje	69	317
Książki autorskie	4	82
Książki redagowane	6	28
Artykuły z listy B	8	57
Artykuły z innych czasopism	10	14
Rozdziały z książek	40	136

Najważniejszą część dorobku – z punktu widzenia postępowania awansowego – stanowią publikacje związane z zagadnieniem społecznego, kulturowego i edukacyjnego znaczenia książki obrazkowej dla dzieci: artykuły w czasopismach (szczególnie z listy ERIH), współautorska monografia poprojektowa, współautorska monografia (w języku angielskim i polskim) oraz redakcja monografii i istotnego dla środowiska badaczy książki obrazkowej leksykonu - łącznie 203 punkty MNiSW.

Moja aktywność naukowa związana z uczestnictwem z referatami na międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych najliczniej i najpełniej związana jest także z moim głównym osiągnięciem dotyczącym znaczenia i różnych aspektów książki obrazkowej dla dzieci. Precyzyjne dane zawarte są w wykazie opublikowanych prac naukowych oraz informacji o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki (*Załącznik 4*, p. I-IV).

Łącznie wystąpiłam na **11 międzynarodowych konferencjach naukowych** organizowanych przez znaczące organizacje i ośrodki zagraniczne: 3 konferencjach ECER - EERA (Helsinki (Finlandia), Wiedeń (Austria), Goteborg (Szwecja), 3 zagranicznych konferencjach sieci European Network of Picturebook Research w Padwie (Włochy), Nörkoping (Szwecja), Tübingen (Niemcy) oraz 5 międzynarodowych konferencjach organizowanych w Polsce. Jednej z konferencji sieci European Network of Picturebook Research sama byłam organizatorką na Wydziale Nauk

Spółecznych UG w Gdańsku we wrześniu 2015 roku (5th International Conference European Network of Picturebook Research „Picturebook, Democracy and Social Change”). Od dwóch lat jestem także w Komitecie Programowym członkiem Reading Committee tej znaczącej w środowisku badaczy książki obrazkowej na świecie sieci i konferencji. Ponadto brałam udział w komitecie organizacyjnym *International Conference Learning In Academia. Socio-Cultural and Political Perspectives* w UG współpracując z osobami z Linköping University (Szwecja), Leżno 2005r. Poza wieloma wyjazdami zagranicznymi, związanymi z promocją polskiej książki dla dzieci do ośrodków uniwersyteckich i bibliotek, brałam też udział w programie Erasmus Teaching Staff Mobility, 10 dni, w kwietniu 2016r. przebywałam w Department of Education, Università degli studi di Genova, Italy, (University of Genova). Wygłosiłam tam dwa publiczne wykłady: *The system of education and teacher's education in Poland* oraz *Polish picturebooks for children*.

Jeśli idzie o **polskie konferencje i sympozja naukowe**, to wystąpiłam z referatem **19 razy**, za czego 13 związane było z moimi badaniami nad książką obrazkową. Jestem także w komitecie naukowym i organizacyjnym cyklicznej, organizowanej co dwa lata konferencji „Ikonoteksty”, której celem jest integracja środowiska badaczy ikonotekstów, w tym przede wszystkim książek obrazkowych. Konferencję tę organizujemy wspólnie z prof. Hanną Dymel-Trzebiatowską i prof. Jerzym Szyłakiem w ramach działalności powołanej przez nas w roku 2015 Pracowni Interdyscyplinarnych Badań Książki Obrazkowej w UG, współpracującej z badaczami zagadnień ikonotekstów z różnych ośrodków naukowych w Polsce.

Ponadto współorganizowałam inne konferencje, m.in. VIII Zjazd Pedagogiczny (*Edukacja-Inkluzja-Różnice*) w Instytucie Pedagogiki UG w 2013 roku. Jednym z bardzo ważnych dla mnie doświadczeń naukowo-organizacyjno-konferencyjnych było pełnienie funkcji Sekretarza XI Szkoły Młodych Pedagogów przy KNP PAN i możliwość zorganizowania u boku prof. dr hab. Marii Dudzikowej XI Letniej Szkoły Młodych Pedagogów w Bachotku w 1997 roku. Efektem tej współpracy była też podjęta inicjatywa zredagowania i wydania (z Renatą Wawrzyniak i Stanisławem Kowalem) pierwszych Zeszytów Młodych Pedagogów (nr 1-2).

Niepunktowane, ale znaczące są dla mnie także wszystkie publikacje oraz działalność popularyzatorska i ekspercka, szczególnie promocja polskiej książki obrazkowej na arenie międzynarodowej. Monografia *Look! Polish Picturebook!* była związana z projektem pod tym samym hasłem finansowanym przez MKiDN w programie promocji polskiej kultury zagranicą. Działając w polu popularyzacji wiedzy i badań przez trzy lata (2016-2018) **zagranicą** wygłosiłam **8 wykładów** w jęz. angielskim i udzieliłam dwóch wywiadów dla zagranicznych czasopism związanych z książką, projektem i wystawą *Look! Polish Picturebook!* dla zagranicznego audytorium, w ośrodkach akademickich i bibliotekach (m.in. w Uniwersytecie Sztokholmskim, Bibliotece Narodowej w Rydze, w Bibliotekach Publicznych w Bergen, Kopenhadze i Aarhus, w Estońskim Centrum Literatury dla Dzieci, na Światowych Targach Książki w Londynie i in.); Prezentowałam także **2 razy wykłady** o polskich książkach obrazkowych na III i IV Światowym Kongresie Tłumaczy Literatury Polskiej; wygłosiłam **3 wykłady** o społecznym znaczeniu książek dla dzieci dla nauczycieli, artystów i ludzi związanych ze światem książki w Litewskiej Bibliotece Narodowej, w Instytucie Polskim i Domu Nauczyciela w Wilnie.

W Polsce wygłosiłam **5 otwartych wykładów akademickich** dotyczących badań nad książką obrazkową i jej potencjałem edukacyjnym na zaproszenie m.in. Olsztyńskiego Oddziału PTP w UWM w Olsztynie, Instytutu Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego, czy Akademii

Sztuk Pięknych w Gdańsku. Dla bibliotekarzy, nauczycieli i szerszego forum ludzi zainteresowanych książką dla dzieci wygłosiłam co najmniej **10 prezentacji** związanych z zagadnieniami książki obrazkowej, **udzieliłam 12 wywiadów radiowych i prasowych** (m. in. II program Polskiego Radia, radio RDC; „Gazeta Wyborcza”, „Tygodnik Powszechny”, „Polityka - Niezbędnik Inteligenta”, „Ryms - Kwartalnik o Książkach dla Dzieci i Młodzieży”), także telewizyjnych (Tygodnik Kulturalny Sztuki piękne TVP 3), **napisałam ponad 30 artykułów publicystycznych** do „Rymusa - Kwartalnika o Książkach dla Dzieci i Młodzieży”, w których od momentu jego powstania (12 lat) dzielę się moją wiedzą i doświadczeniem związanymi z problematyką książek dla dzieci. Ponadto jestem ekspertką w zespole projektu bookstartowego „Mała Książka – Wielki Człowiek” realizowanego od 2017 roku przez Instytut Książki w Warszawie, a od roku 2008 jestem członkinią Stowarzyszenia Przyjaciół Książki dla Dzieci i Młodzieży - Polskiej Sekcji IBBY - International Board on Books for Young Children (w latach 2013-2015 pełniłam funkcję przewodniczącej jury graficznego w konkursie „Książka Roku”).

W latach 2018/2019 **kieruję** z ramienia Uniwersytetu Gdańskiego **dwoma partnerskimi projektami rozwojowymi** pn. *KoderJunior – Szkoła Mistrzów Programowania* realizowanego we współpracy z Fundacją ProCultura i Poznańskim Centrum Superkomputerowo – Sieciowym. Projekty (nr 03.02.00-00-0194/17 – NUTS starogardzki i 03.02.00-00-0195/17 – NUTS chojnicki) finansowane są ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. O ich celach, zasięgu przebiegu, oczekiwanych rezultatach szczegółowo pisałam wyżej w punkcie 5 (B).

Jeśli idzie o inne projekty badawcze, to 2 razy byłam **głównym wykonawcą w projektach MNiSW (NCN) w latach 2014-2016 oraz 2007-2011, 1 raz byłam głównym wykonawcą w projekcie międzynarodowym finansowanym w ramach 5 Ramowego Programu Unii Europejskiej w latach 2001-2004**, występowałam w roli eksperta w projektach badawczych finansowanych przez Narodowe Centrum Kultury (2017r.), innym razem z Fundacji Batorego i norweskich funduszy EOG z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii (2013-2015). W 2004 roku byłam kierownikiem grantu BW UG, dzięki któremu zainicjowałam badania własne nad książką obrazkową dla dzieci.

W roku 2016 objęłam **funkcję redaktor naczelnej czasopisma „Ars Educandi”**, wychodzącego w Instytucie Pedagogiki UG od 1998r. Moim najważniejszym celem od momentu objęcia tej funkcji było przygotowanie pisma do ankiety ewaluacyjnej, w związku z tym doprowadziłam je do właściwego porządku wydań kolejnych roczników (od 2014r.). W roku 2017 ankiety nie ogłoszono, a zmiany w polityce ewaluacyjnej czasopism doprowadziły do zastoju w ich ocenie. W związku z tym w 2017 r. napisałam wniosek do MNiSW, by w ramach programu Działalność Upowszechniająca Naukę (DUN) otrzymać grant na rozwój czasopisma. W roku 2018 otrzymałam dofinansowanie projektu *Umieźdzynarodowienie czasopisma Ars Educandi* (stworzenie anglojęzycznych wersji wydawanych publikacji; digitalizacja publikacji i monografii naukowych w celu zapewnienia otwartego dostępu do nich przez sieć Internet; wdrożenie procedur zabezpieczających oryginalność publikacji naukowych) finansowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego 2018-2019, numer umowy DUN 661/P-DUN/2018. Projekt ten z powodzeniem jako kierownik realizuję dalej w bieżącym roku. W roku 2018 jako redaktor naczelna aplikowałam również o grant w programie ‘Wsparcie dla czasopism’, ale ze względów proceduralnych wniosek nie został rozpatrywany (formalnej odpowiedzi nie otrzymałam). Ars Educandi jest w bazach CEJSH, BazHum, Google Scholar, aplikujemy również o akces do bazy

ERIH i DOAJ (sprawa jest procedowana). Nasz rocznik ukazuje się regularnie (w wersji papierowej i online w wolnym dostępie Open Access), a moja dbałość o jego jakość i widzialność jest jak najwyższa: <https://czasopisma.bg.ug.edu.pl/index.php/arseducandi/index>.

Ważnym obszarem mojej działalności związanej z Uniwersytetem Gdańskim jest dydaktyka. W punkcie **5B** Autoreferatu przedstawiłam działania zespołu, który współtworzę od początku z prof. Lucyną Kopciewicz na rzecz organizacji i prowadzenia **Laboratorium mobilnej edukacji** oraz oryginalnej specjalności Edukacja mobilna w kulturze cyfrowej dla kształconych u nas pedagogów i pedagogów wczesnoszkolnych. Ponadto od 2013 roku prowadzę zajęcia z metod analizy badań ilościowych dla doktorantów na Studiach Doktoranckich Pedagogiki i Nauk o Polityce na Wydziale Nauk Społecznych. Jestem **promotorem pomocniczym w 4 przewodach doktorskich** (dwóch doktorantów prof. L. Kopciewicz, jedna prof. T. Szkudlarka i jedna dr hab. J. Papieża) prowadzonych w Instytucie Pedagogiki UG. Od podjęcia pracy w Instytucie Pedagogiki UG wypromowałam łącznie 72 magistrantów, których w większości badania i analizy poświęcone były zróżnicowanemu aspektowi książki obrazkowej dla dzieci. W roku akademickim 2014/2015 brałam udział w roli tutora akademickiego w projekcie „W trosce o jakość w ilości – programu interdyscyplinarnego wspierania studenta filologii obcej w oparciu o metodę tutoringu akademickiego w Uniwersytecie Gdańskim (Ideal Quality in Good Quantity) (projekt finansowany ze środków funduszy norweskich i funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych w ramach Programu Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego) i, ukończywszy kurs Szkoły Tutorów Akademickich otrzymałam Certyfikat Tutora Akademickiego nadany przez Szkołę Tutorów Collegium Wratislaviense. Ponadto, dla programu studiów wczesnej edukacji opracowałam oryginalny przedmiot *Książki obrazkowe dla dzieci*, który prowadzę także w języku angielskim dla studentów zagranicznych w programie Ersamus.

Poza przynależnością do wspomnianych dwóch sieci badawczych i pełnienia w nich znaczących ról, od 2001r. należę do Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, a od roku 2017 pełnię funkcję Przewodniczącej Gdańskiego Oddziału PTP. W 2016 r. zostałam wybrana przedstawicielem młodszych pracowników naukowych i dydaktycznych Rady Wydziału Nauk Społecznych UG na kadencję 2016-2020.

Dalsze moje plany badawcze starałam się wyeksplikować przy omawianiu moich osiągnięć. Badanie książki obrazkowej dla dzieci oraz zbliżonych jej mediów, związane się z tak bliskim codzienności pedagogicznej zagadnieniem przekształciło się dla mnie w oryginalny, całożyciowy projekt. Zainteresowanie tą problematyką rozwijam systematycznie w kolejnych projektach i raportuję w publikacjach.

